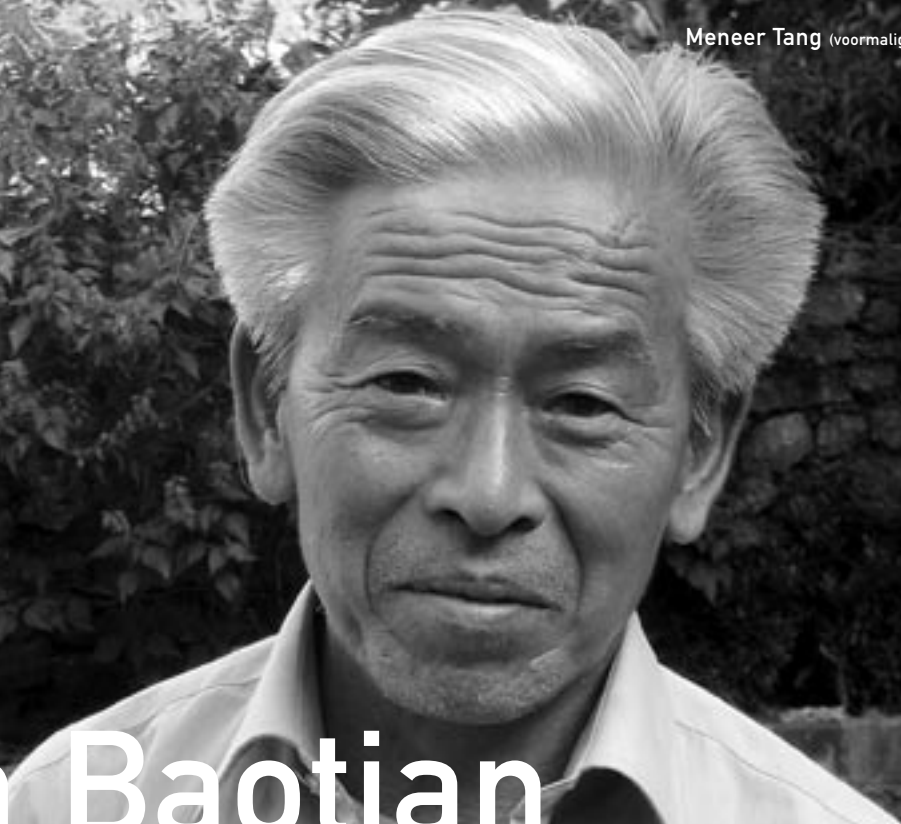

Bin Liu (huisarts)

Meneer Tang (voormalig docent)

Plattelandsleven in Baotian

(Vier portretten)

Jing Huang (scholiere)

Gui Feng Hong (boerin)

Vaak belichten we in China Nu het leven in de moderne, steeds rijkere miljoenensteden van China. Maar hoe staat het eigenlijk met het leven op het arme, achtergebleven platteland? Redacteur Guido van Oss zocht deze zomer samen met de Chinees-Nederlandse Jikky Lam het dorpje Baotian in Zuidwest-China op. Hieronder een sfeerschets van dit dorp en een impressie van het alledaagse leven in Baotian via de portrettering van vier dorpsbewoners.

Het dorp wordt omgeven door kleurrijke akkerbouwvelden binnen een glooiend heuvellandschap, waardoor het aangezicht wordt gered.

tekst Guido van Oss & fotografie Jikky Lam

Een reis naar het platteland van Guizhou, dat geldt als de armste provincie van China, is als een reis terug in de tijd. Met veel geluk kun je in ruim acht uur van de hoofdstad Guiyang naar het dorpje Baotian afreizen. Baotian heeft zo'n vierduizend inwoners, verdeeld over het centrumdorp en zo'n vijftienvintig gehuchten. Baotian bestaat vooral uit lintbebouwing, verrezen langs de hoofdwegen: grote garageachtige gebouwen, opgetrokken uit natuursteen, veelal voorzien van witte tegels. Bijna alle gebouwen aan die hoofdstraten zijn winkels, restaurants, opslagplaatsen van rijst en kunstmest, of werkplaatsen. Tussen het grauwe stof zijn duizenden onderdelen te vinden. Er is een overvloed aan dagelijkse benodigdheden als voedingswaren, snoepgoed, sigaretten, drank, huishoudelijke artikelen en eenvoudige landbouwartikelen, naast motoren, fietsen, tv's en vcd-spelers. Achter de hoofdstraten bevinden zich woningen aan smerige steegjes. Ook zie je een aantal uitgewoonde flats. Het gehele dorp wordt omgeven door kleurrijke akkerbouwvelden

binnen een glooiend heuvellandschap, waardoor het aangezicht wordt gered.

Ofschoon het welvaartspeil volgens de mensen de laatste jaren verbeterd is, is de armoede confronterend en roept het dorp een beeld van vervlogen tijden op: alle bebouwing is vervuild en nauwelijks onderhouden, varkens en koeien worden openlijk geslacht, boeren bewerken met hun koe of buffel en een hout-met-ijzeren ploeg het land. Voor een westerling is het dagelijkse leven hier afzien: weliswaar voldoende maar weinig gevarieerd eten, weinig mogelijkheden om je te wassen, uitermate smerige toiletten, schaarste aan ruimte en privacy. Het gezamenlijke bezoek aan Baotian in de zomer van 2006 met de Chinees-Nederlandse Jikky Lam stelt me in de gelegenheid de mensen zelf te vragen hoe zij hun leven in Baotian ervaren.

Huisarts Bin Liu

Huisarts Bin Liu (46) is geboren en getogen in Baotian en volgde in de naburige provincie Sichuan zijn medische opleiding. Tien jaar werkte hij in het kleine ziekenhuis van Baotian. Zijn werkzaamheden spitsten zich toe op inwendige ziekten. Dertien jaar geleden vestigde Liu zich als zelfstandig huisarts in het centrum van Baotian. Wanneer we Liu en zijn vrouw opzoeken, zitten ze in hun kleine, sober ingerichte praktijk vergeefs te wachten op patiënten. "Soms is het hier erg druk, soms helemaal niet. Vooral in de periode van september tot november, als het weer verandert,

'Patiënten kunnen mij 24 uur per dag oproepen op alle dagen van de week. Als mensen geen geld hebben, behandel ik ze tóch.'

heb ik drukke tijden en zit deze ruimte vaak vol met zieke mensen."

De vraag naar zijn dagindeling wuift Liu weg. "Patiënten kunnen mij 24 uur per dag oproepen op alle dagen van de week. Als mensen geen geld hebben, behandel ik ze toch; dan betalen ze maar als ze wel geld hebben."

Liu houdt van sport en is een fervent beoefenaar van Tai Chi. "Dat bevordert mijn rust en gezondheid." Hij denkt dat de economische situatie en gezondheid van de mensen in Baotian beter zijn dan in de rest van de regio, omdat Baotian het centrum van de regio vormt. "Niettemin zijn we een boerengebied dat achterligt op andere gebieden in China wat betreft levensstandaard, milieu en hygiëne." Als huisarts leert Liu de mensen van zijn dorp goed kennen, "en natuurlijk vooral de mensen die het meest ziek zijn!" Het vele roken en het gebruik van alcoholische dranken onder de dorpelingen accepteert Liu gelaten. "Zelf rook ik ook graag uit gewinning en als tijdverdrijf. Drinken doe ik niet. Maar dat is ieders eigen verantwoordelijkheid. Het zijn mijn zaken niet."

Over zijn gezinsleven is Liu tevreden. "We zijn niet extreem arm, maar hebben het ook niet veel beter of slechter dan vroeger. Ons leven verloopt gelijkmatig. We hebben plezier van onze kinderen. Een levenswijsheid is dat het hebben van mensen onder en boven je geluk brengt. Voor onze kinderen vind ik onderwijs het allerbelangrijkste. Ik help ze met hun huiswerk en leer ze hoe ze een goed mens moeten zijn."

Liu hoopt dat zijn kinderen in de toekomst een goede baan krijgen. Verder heeft hij geen grote wensen. "Mijn huisartsenpraktijk heeft geen uitbreiding. Dat heeft geen zin. Voor moeilijke problemen kunnen mensen naar de ziekenhuizen in de grotere steden, twee uur per bus hier vandaan. De basisvoorziening is hier prima op orde. Ik zie geen reden om er nog meer in te investeren." Ook voor Baotian verwacht Liu

weinig verandering. “Er zijn geen nieuwe natuurlijke bronnen die we kunnen exploiteren.”

Scholiere Jing Huang

Jing Huang (14) is geboren en getogen in Baotian. Ze voltooide het lager onderwijs op een overheidsschool. Het middelbaar onderwijs volgt ze op de privé-school die haar vader in Baotian heeft gesticht. Behalve de lange schooldagen ziet ze geen vast schema in haar werkzaamheden: “Ik doe wat op mijn pad komt om mijn ouders te helpen, zoals koken, gasten voor de school ontvangen, kleren wassen en groenten kopen op de zaterdagse markt. Zelf heb ik weinig plezier in die markt, maar mijn moeder kan het niet alleen af. Liever speel ik op het speelplein van onze

‘Nieuwjaar is de enige dag van het jaar dat alle huizen schoon zijn, mensen zoeken elkaar op en je kunt overal kleine snacks eten.’

school. Sporten als basketbal, tafeltennis en badminton zijn mijn favoriete hobby’s. Ook doe ik soms aan origami (papier vouwen).”

De leukste momenten van het jaar bestaan volgens Huang uit het nieuwjaarsfeest en het maanfeest. “Nieuwjaar is de enige dag van het jaar dat alle huizen schoon zijn, mensen zoeken elkaar op en je kunt overal kleine snacks eten.” Overigens voelt Huang zich het meest op haar gemak als ze gewoon thuis is en rustig kan studeren en werken. Huang heeft duidelijke wensen voor de toekomst van Baotian: “Ik hoop dat het economisch beter zal gaan, dat ons dorp schoner wordt en de boeren het minder zwaar krijgen.”

>

Bewoners keren huiswaarts met hun inkopen van de markt.

Voor haar eigen toekomst hoopt Huang hoge punten te halen zodat ze haar ouders niet teleur hoeft te stellen. Verder droomt ze ervan in een bijzonder beroep aan het werk te kunnen: “In mei 2005 heb ik meegedaan aan een uitvoering met zang en dans, dat vond ik erg leuk. Na mijn studie hoop ik als actrice in televisieseries aan de slag te kunnen. Ik kijk graag naar televisieseries zowel over het heden als het verleden van China.”

Boerin Gui Feng Hong

Boerin Gui Feng Hong (35) is geboren en getogen in Baotian. Ze is vijftien jaar getrouwd en heeft twee kinderen. Vanwege de drukke werkzaamheden op de boerderij heeft ze haar lagere schoolopleiding niet afgemaakt. “Daar heb ik nu spijt van. Ik kan wel lezen maar niet schrijven. Met een voltooide opleiding had ik een meer ontspannen baan kunnen hebben. In elk geval had ik dan beter betaald werk kunnen krijgen en in de tijden dat er op het land niets te doen is naar de oostkust van China kunnen reizen om daar te werken. Het boerenbestaan is bitter. Als de zon schijnt, is het erg heet op het land; wanneer het regent zijn dat hier vaak stortbuien. De maanden mei, augustus en september zijn met het planten en oogsten alledrie zware maanden.”

Boerin Hong heeft vijf *mu* (= eenderde hectare) grond, op drie *mu* verbouwt ze maïs, op één *mu* rijst en op één *mu* gember. “Bijzondere slechte of goede tijden heb ik bij het boeren niet gekend. Ik ben eraan gewend. Van kinds af aan heb ik altijd boerenwerk moeten doen, anders hadden we onvoldoende inkomsten. Je hebt geen keuze om een bepaald jaar iets wel of niet te doen. Het moet allemaal gebeuren om te kunnen oogsten.”

De inkomsten uit de boerderij vormen slechts twintig procent van de totaalinkomsten van het gezin, maar zijn noodzakelijk om het huishouden draaiende te houden. Haar man verwerft zo'n tachtig procent van de inkomsten als vrachtwagenchauffeur. Over de financiële positie van het gezin zegt mevrouw Hong: “Voor de bouw van

De open keuken van een restaurant.

‘Het boerenbestaan is bitter. Als de zon schijnt, is het erg heet op het land; wanneer het regent zijn het vaak stortbuien.’

ons nieuwe huis, een jaar geleden, konden we redelijk van ons gezamenlijke inkomen rondkomen, nu hebben we bij vrienden moeten lenen. Dat is best een lastige positie. Bij de bank konden we echter niet terecht. Daarvoor hebben we onvoldoende relaties (*guanxi*) met de bank.”

De leukste tijd van haar leven vond Hong de jaren voor haar huwelijk. “Na het trouwen beginnen de verantwoordelijkheden en de geldzorgen. Ondanks het zware bestaan voel ik mij gelukkig met mijn gezin. Door het hebben van man en kinderen is het gezellig, ben ik niet eenzaam en alleen.”

Voor haar dochter en zoon hoopt Hong dat ze het goed doen op school en eventueel naar de universiteit kunnen. “Dan hoeven ze later geen boer te worden. Hopelijk kunnen ze financieel onafhankelijk van hun ouders hun eigen bestaan opbouwen. Ik maak me vooral zorgen als mijn kinderen minder hard studeren dan andere kinderen. Soms heb ik de angst dat ze van het rechte pad afwijken en slechte dingen gaan doen.”

De vraag of ze hobby's heeft, vindt Hong maar raar. “Boeren hebben sowieso geen tijd voor hobby's. Als ik al tijd overhoud, besteed ik die aan het schoonmaken van ons huis, het bezoeken van familie en televisiekijken.”

De toekomst van Baotian ziet Hong positief. “De overheid investeert nu ook in dit afgelegen gebied in wegen en transport, elektriciteit en water. Mensen die een nieuwe woning willen bouwen en dit moeilijk kunnen bekostigen, krijgen van de overheid een startsubsidie van

5.000 yuan (= 500 euro). Verder zijn de belastingen op het gebruik van landbouwgrond nu helemaal afgeschaft.”

Voormalig docent Tang

Meneer Tang was van 1975 tot 2002 leraar op twee verschillende scholen in Baotian. Hij doceerde Chinees en wiskunde. Tang woont inmiddels dertig jaar in een boerenhoeve in de heuvels van Afang, een van de gehuchten van Baotian. In die hoeve woont hij met zijn vrouw en met twee van hun kinderen en hun gezinnen. Tang heeft twee *mu* grond die hij onlangs onder zijn twee zonen heeft verdeeld. Meneer Tang (65) en zijn vrouw (64) zijn vanaf dit voorjaar zelf gestopt met het bewerken van hun land. Meneer Tang: “Wij kunnen dit werk niet meer aan. Ik vul mijn dagen nu met wandelen en het afleggen van bezoeken. ‘s Avonds kijk ik regelmatig televisie, waarbij ik vooral het nieuws en het weer belangrijk vind. Op zaterdag bezoek ik in Baotian de wekelijkse markt en de directeursfamilie van een privé-school om de gang van zaken op de school te bespreken.”

De Tangs hebben vijf kinderen. “Als belangrijkste van de opvoeding zie ik het bijbrengen van een dagstructuur waarin het onderwijs centraal staat. Voor school moesten onze kinderen één uur huiswerk maken tussen zes en acht uur ‘s morgens, na school moesten ze opnieuw twee uur huiswerk maken in de avonden en vervolgens naar bed. Dan nog boeken leerlingen die op kostschool zitten betere resultaten omdat er door de docenten beter op de kinderen wordt gelet.” Niettemin behaalden drie van de vijf kinderen van de Tangs een universitaire graad. Dit ziet Tang als de grootste verdienste van zijn leven. “Het leukst is als mensen kennis opnemen en kennis ten goede komt aan de samenleving: helpt bij het opbouwen van het land. Westerse mensen zijn wat dat betreft te individualistisch. Zij nemen vooral kinderen voor zichzelf.” Zijn vrouw, die toen de kinderen jong waren zeven jaar lang overwerkt

‘Het mooist is als kennis ten goede komt aan de samenleving. Westerse mensen zijn te individualistisch. Zij nemen vooral kinderen voor zichzelf.’

was, ziet dit geheel anders: “Ik vind het dom dat wijzelf zoveel kinderen hebben genomen vanwege alle problemen die we daardoor kregen: mijn ziekte, geldgebrek, een tekort aan goed betaald werk, hard werken op de boerderij: varkens, kippen en koeien houden om aan de kost te komen.” De jarenlange overspannenheid van mevrouw Tang, was de moeilijkste periode in het leven van de Tangs. “De belangrijkste levensles is dat je moeilijkheden leert te aanvaarden.”

Voor de toekomst van Baotian hoopt meneer Tang dat de talenten van de kinderen door het onderwijs nog sterker worden aangesproken. “Onze jongeren moeten blijven doorvechten om dingen te bereiken. Daarnaast moet de centrale overheid dit arme afgelegen gebied meer ruimte geven om zich economisch te ontwikkelen. Tot nu toe hebben de mensen in Baotian vooral een omslag in denken gemaakt. Velen hebben hun horizon verbreed in de manier waarop ze met elkaar en met alledaagse dingen omgaan. Ze zijn meer ruimdenkend geworden. Het wordt tijd dat dit zich de komende jaren vertaalt in betere lonen en levensomstandigheden.” 友